दैनिकं ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमाचलप्रदेशस्य संस्कृतशिक्षकाणां नूतनः प्रकल्पः

himsanskritvartah
e-Sanskritnewspaper

नवा प्रेरणा नवोत्साहः

■ पृष्ठ-3 ■ वर्ष-3 ■ अङ्क-326

1 19.09.2024गुरुवासरः वि.सं. २०८० आश्विन द्वितीया आश्विन 4 प्रविष्टांशः

Website- www.himsanskritam.com Email-himsanskrit@gmail.com

इसरो मानवरहित-अभियानाय सज्जः-डॉ. एस. उन्नीकृष्णन नायरः

विक्रमसाराभाई-अन्तरिक्ष केन्द्रस्य निदेशकः डॉ. एस. उन्नीकृष्णन नायरः सूचितवान् यत् इसरो इति गगनयानकार्यक्रमस्यान्तर्गतं मानवरहित अभियानाय सज्जितम् अस्ति। बेङ्गलुरुनगरे अष्टमस्य बेंगलुरु-स्पेस-एक्सपो इत्याख्ये कार्यक्रमावसरे वार्ताहरान् सम्बोधयन् डॉ. नायरः अवदत् यत् अस्मै मानवरहिताभियानाय आर्बिटल-इति प्रारूपं निर्मीयते, शीघ्रमेव च श्रीहरिकोटां प्रति प्रेषयिष्यते। अभियानमिदं वर्षान्ते निर्धारितमस्ति।

मैक्सिको देशे हिंसायां न्यूनातिन्यूनाः त्रिंशज्जनाः हताः

मैक्सिको देशस्य सिनालोआ राज्ये दुरापादितायां हिंसायां न्यूनातिन्यूनाः त्रिंशज्जनाः हताः। तत्रत्येन रक्षामन्त्रिणा प्रोक्तं यत् प्रशासनं क्षेत्रेऽस्मिन् सुरक्षाव्यवस्थां सुदृढीकरणे हिंसायाः दमने च प्रयासरतमस्तीति। सैनिकद्वयस्यापि निहनस्य वार्ताऽस्ति। सुरक्षाविभागैः सन्देहास्पदाः त्रिंशदधिकजनाः निगडिताः सन्ति। हिंसायाः कारणेषु मादकपदार्थानां क्रय-विक्रयात्मक-गतिविधयः प्रामुख्येन परिलक्षन्तः सन्तीति वार्ताऽस्ति।

चाइना ओपन बैडमिंटन-क्रीडास्पर्धायां भारतीय-बैडमिंटन-क्रीडिका विजिता

भारतीय-बैडमिंटन-क्रीडिकया मालविका-बसोड इत्यनया चीनदेशस्य चांगझू-नगरे क्रीड्यमानायां चाइना ओपन बैडमिंटन-क्रीडास्पर्धायां महिला एकल-वर्गस्य प्रथमे चक्रे पेरिस-ओलम्पिक-क्रीडायाः कांस्यपदकविजेत्री ग्रेगोरिया-तुनजुंग इत्येषा पराजिता। मालविकया श्रेष्ठताक्रमे सप्तमस्थानधात्री इण्डोनेशिया-देशवास्तव्या षविंशतिः चतुर्विंशतिः एकविंशतिः एकोनविंशतिः अङ्कान्तरालेन पराजिता।

विश्वखाद्यभारतमिति उत्सवः अद्यारभ्य नवदिल्ल्याम् आरप्स्यते

चतुर्दिवसीयः वर्ल्डफूडइण्डिया इति विश्वखाद्यभारतमिति उत्सवः अद्यारभ्य नवदिल्ल्याम् आरप्स्यते। खाद्य-प्रसंस्करण उद्योगमन्त्रालयेन ख्यापितं यत् एतस्मिन् चतुर्दिवसीयकार्यक्रमे नवतिः देशाः षड्विंशतिः च राज्यानि केन्द्रशासितप्रदेशाः अष्टादश केन्द्रीयमन्त्रालयाः च भागं ग्रहीष्यन्ति। जापानदेशः सहभागिदेशो भविष्यति तथा च वियतनाम-ईरानदेशौ प्रमुखौ भविष्यतः। कार्यक्रमावधौ खाद्यप्रसंस्करण-क्षेत्रे नवाचारस्य प्रौद्योगिक्याः स्थिरतायाश्च प्रमुखाभिसरणं भविष्यति।

एकं राष्ट्रम् एकं निर्वाचनम् मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयः

हिमसंस्कृतवार्ताः नवेदहली। केन्द्रीयप्रशासनेन एकं राष्ट्रम् एकं निर्वाचनमिति विषयमभिलक्ष्य निर्मितायाः उच्चस्तरीयायाः समित्याः अनुशंसाः स्वीकृताः। नवदिल्ल्यां वार्ताहरान् सम्बोधयन् सूचनाप्रसारणमन्त्री अश्विनी वैष्णवः उक्तवान् यत् प्राक्तन-राष्ट्रपतेः रामनाथकोविन्दस्य आध्यक्ष्ये गठितया उच्चस्तरीयया समित्या विभिन्नानां दलानां प्रतिनिधयः हितधारकाः विषयविज्ञाश्च परामृष्टाः। अनया अनुशंसितमस्ति यत् लोकसभाविधान-सभयोः निर्वाचनम् एक सहैव भविष्यन्ति, पंचायत-नगरनिगमानाञ्च निर्वाचनानि सामान्यनिर्वाचनानां शतदिवसेषु एव भवेयुरिति।

महिलाभ्यः समानावसराः प्रदास्यन्ते तावत् ताभिः उत्कृष्टता प्राप्तुं शक्यते-राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मुः अकथयत् यत् अनुसन्धान- विकासक्षेत्रयोः महिलानाम् अधिकतया सहभागित्वम् न केवलं देशस्य सांस्कृतिक आर्थिकोन्नतये महत्वपूर्णम् वर्तते अपितु महिलानां जीवनस्य गुणवत्तायां परिष्कारम् आनेतुमपि आवश्यकमस्ति । राष्ट्रपतिः जयपुरस्य मालवीय राष्ट्रीय प्रौद्योगिकीय संस्थाने आयोजितम् अष्टादशतमं दीक्षांतसमारोहं संबोधयन्ती आसीत् । अनया प्रोदिरितं यत् यदि महिलाभ्यः समानावसराः प्रदास्यन्ते तावत् ताभिः उत्कृष्टता प्राप्तुं शक्यते । राष्ट्रपतिः अग्रे प्राकटयत् यत् विद्यार्थिनां महत्वाकांक्षाः राष्ट्रानुरूपं भवेदिति, अपि च तेषां कृते समाज राष्ट्रयोः विकासस्य मार्गप्रशस्तिकरणं भवेत् । राष्ट्रपतिना अत्रावसरे विद्यार्थिभ्यः स्वर्णपदकमपि प्रदत्तम् संस्थानस्य च नवस्य अरावली छात्रावासस्य आभासीयमाध्यमेन उद्घाटनं विहितम् ।

प्रशासनं मूलस्तरे क्रीडा विषयगतप्रतिभायाः अन्वेषणक्रमे प्रशिक्षण-मूलभूत संरचना प्रदानाय च प्रतिबद्धं वर्तते-माण्डविया

युवविषयक-क्रीडामन्त्री डॉ. मनसुखमाण्डवियाः उक्तवान् यत् प्रशासनं मूलस्तरे क्रीडा विषयगतप्रतिभायाः अन्वेषणक्रमे प्रशिक्षण-मूलभूत संरचना प्रदानाय च प्रतिबद्धं वर्तते। एतत् समग्रदृष्टिकोणं सुनिश्वितं करिष्यति यत् पृष्ठभूमिं क्षमतां च विना प्रत्येकं क्रीडकः उत्कृष्टतां प्राप्तुं शक्नोति। अपि च देशस्य सफलतायां योगदानं प्रदातुं शक्नोति। श्रीमाण्डवियाः नवदिल्ल्याम् आयोजिते एकस्मिन् प्रशिक्षणकार्यक्रमे वदन् आसीत्।

रिपब्लिकनपक्षस्य प्रत्याशी डोनाल्ड ट्रम्पः आगामिसप्ताहे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यनेन सह मेलिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः- प्रवीण कुमारः। अमेरिकादेशे रिपब्लिकनपक्षस्य राष्ट्रपतिपदस्य प्रत्याशी डोनाल्ड ट्रम्पः आगामिसप्ताहे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यनेन सह मेलिष्यति इति उक्तवान्। ट्रम्पमहोदयः भारतेन सह अमेरिकीव्यापारविषये मिशिगननगरे वदन् एतां घोषणां कृतवान्। मोदीमहोदयस्य अमेरिकायात्रायाः समये २१ सितम्बरतः २३ पर्यन्तं द्वयोः नेत्रोः मेलनस्य सम्भावना अस्ति। डोनाल्ड ट्रम्पः २०१७ तः २०२१ पर्यन्तं राष्ट्रपतित्वकाले श्री नरेन्द्रमोदी इत्यनेन सह दृढः व्यक्तिगतानां सम्बन्धानां संपादनम् कृतवान्। तेषां सम्बन्धेन अमेरिका-भारतसम्बन्धः विशेषतः रक्षा- रणनीतिकसहकार्ययोः सुदृढः अभवत्। तेषां दृढसहयोगैः "क्वाड" इत्यादिभिः उपक्रमैः गहनतरसुरक्षासहकार्यं प्रोत्साहनं प्राप्तवान्।

उपराष्ट्रपतिना पर्यावरण-रक्षणमभिलक्ष्य सामूहिक प्रयासानाम् समाह्वानं कृतम्

उपराष्ट्रपतिना जगदीपधनखडेन पर्यावरण-रक्षणमभिलक्ष्य सामूहिक प्रयासानाम् समाह्वानं कृतम्। सः अ गान्धीनगरे वैश्विक-नवीकरणीय ऊर्जा-सम्मेलनस्य समापनसत्रं सम्बोधयन्नासीत्। श्रीधनखडेन प्रोक्तं यत् भारतदेशः सततं विकासशीलोऽस्ति, राष्ट्रे निम्नस्तरेष्वपि परिवर्तनानि जायमानानि च सन्तीति।

स्थायिसमाजाय सतत-विकासं प्रति गमनस्य अयम् उचितसमयो वर्तते-भूपेन्द्रयादवः

केन्द्रीय-पर्यावरण-जलवायु परिवर्तन-वन-मन्त्री भूपेन्द्रयादवः उक्तवान् यत् स्थायिसमाजाय सतत-विकासं प्रति गमनस्य अयम् उचितसमयो वर्तते। गांधीनगरे अद्य पुनः निवेश-सम्मेलने एकस्मिन् भारतं प्रति मार्गः इत्याख्ये विषये एकं सत्रे सम्बोधयन् मन्त्री सतत-आर्थिकविकासं प्राप्तुं कार्बनोत्सर्जनस्य अल्पतायै बलं प्रदत्तवान्।

गीतोपदेशः

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे
समवेता युयुत्सवः
मामकाः पाण्डवाश्चैव
किमकुर्वत् सञ्जय

शब्दार्थ- धृतराष्ट्रः उवाच - राजा धृतराष्ट्र ने कहा; धर्म-क्षेत्रे - धर्मभूमि (तीर्थस्थल) में; कुरु-क्षेत्रे -कुरुक्षेत्र नामक स्थान में; समवेताः - एकत्र ; युयुत्सवः - युद्ध करने की इच्छा से; मामकाः -मेरे पक्ष (पुत्रों); पाण्डवाः - पाण्डु के पुत्रों ने; च - तथा; एव - निश्चय ही; किम - क्या; अकुर्वत - किया; सञ्जय - हे संजय ।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

लालूप्रसादाय न्यायालयं प्रत्यागन्तुं निर्देशः प्रदत्तः

दिल्ल्याः एकेन न्यायालयेन पूर्व रेलमन्त्रिणे लालूप्रसादाय, तस्य च पुत्राय बिहारस्य पूर्व उपमुख्यमन्त्रिणे तेजस्वीयादवाय तथा च अन्येभ्यः सम्बध्द् जनेभ्यः भूमेः प्रतिदाने वृत्तिदानात्मकप्रवञ्चनासम्बद्धे धनशोधन प्रकरणे आदेशः प्रख्यापितः । दिल्ल्याः राउज एवन्यू न्यायालयेन अनने अस्मिन् प्रकरणे लालूप्रसादस्य पुत्राय तेज प्रताप यादवायापि अयं आदेशः संप्रेषितः । विशिष्ट न्यायाधीशः विशाल गोगने इत्ययं आरोपिभ्यः आगामिनः मासस्य सप्तमे दिनाङ्के न्यायालयं प्रत्यागन्तुं निर्देशः प्रदत्तः । आरोपिणः विरुध्य प्रदत्त-पूरकारोपपत्रस्य संज्ञानानान्तरं न्यायालयेन आदेशोयं प्रदत्तः ।

हरियाणा-निर्वाचनम् अभिलक्ष्य कांग्रेसदलस्य घोषणापत्रम् प्रकाशितम्

कांग्रेसदलप्रमुखः मल्लिकार्जुन खडगे इत्येषः हरियाणा-निर्वाचनम् अभिलक्ष्य कांग्रेसदलस्य घोषणापत्रम् लोकार्पितवान्। नवदिल्ल्याः दलमुख्यालये घोषणापत्रं समुद्घाटयन् श्रीखडगे अवोचत् यत् राज्ये दलस्य प्रशासननिर्माणानन्तरं एताः सप्तघोषणाः प्रपूरयिष्यन्ते। येषु प्रमुखाः सन्ति त्रिंशत्-यूनिटात्मक-परिमाणे प्रत्येकस्मै कृषकपरिवाराय निःशुल्कं विद्युतदानेन सह अन्नानां न्यूनतम समर्थनमूल्यस्य दानमपि अस्ति।

स्वास्थ्यविभागे २७०० पदानि पूरयितुं प्रक्रिया प्रचलति- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः बुधवासरे राष्ट्रियक्षय-उन्मूलनकार्यक्रमस्य अन्तर्गतं राष्ट्रियकार्यदलस्य द्विदिवसीयसमागमस्य अध्यक्षतां कृतवान्। अस्मिन् सत्रे देशस्य सर्वेभ्यः क्षयरोगविशेषज्ञाः भागं गृह्णन्ति। हिमाचलप्रदेशे द्वितीयवारं एतस्याः महत्त्वपूर्णायाः सभायाः आयोजनं भवति। मुख्यमन्त्री 'मेरी टीबी की कहानी फेज-२' इति उपक्रमस्य शुभारम्भं कृतवान्। अस्य उपक्रमस्य उद्देश्यं क्षयरोगसम्बद्धाः दुर्भावनाः दूरीकर्तुं जनानां मध्ये अस्य रोगस्य विषये जागरूकतां जनयितुं च अस्ति। अस्य अभियानस्य द्वितीयचरणस्य आरम्भं कृत्वा देशस्य प्रथमं राज्यं हिमाचलम् अस्ति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् स्वास्थ्यसेवासु अधिकोन्नयनं कर्तुं स्वास्थ्यविभागे विविधवर्गस्य २७०० पदं पूरयितुं प्रक्रिया प्रचलति। मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् क्षयरोगस्य रोगिणां सुविधायै प्राम्भिके स्तरे एव रोगस्य ज्ञानाय राज्ये मॉलीक्यूलर- परीक्षणसुविधा आरब्धा अस्ति। पञ्चजनपदेषु कृत्रिममेधायुक्तानि पोर्टेबल-एक्स-रे-यन्त्राणि उपलब्धानि सन्ति। शीघ्रमेव एषा सेवा शेषजनपदेषु अपि विस्तारिता भविष्यति। अस्मिन् रोगे पीडितानां रोगिणां कृते हिमाचलप्रदेशस्य अनुकूलजलवायोः महत्त्वं व्याख्याय मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः हिमाचलस्य शुद्धवातावरणं मनसि कृत्वा राज्ये स्वास्थ्यपर्यटनं प्रवर्धयितुं कार्यं कुर्वन् अस्ति। हिमाचले क्षयरोगस्य उन्मूलनार्थं राज्यसर्वकारः यत्किमपि साहाय्यं प्रयच्छति। राज्ये प्रतिवर्षं प्रायः १५,००० क्षयरोगरोगिणः चिकित्सां कुर्वन्ति। अस्य रोगस्य निवारणे राज्यस्य प्रयत्नाः राष्ट्रियस्तरे अपि प्रशंसिताः। नवीनतमचिकित्सासाधनानां विषये राज्यसर्वकारेण एम्स दिल्ली इत्यनेन सह ज्ञापनपत्रे हस्ताक्षरं कृतम्। टाण्डा चिकित्सामहाविद्यालये, आईजीएमसी शिमला इत्यत्र स्वास्थ्यसुविधाः सुदृढाः क्रियन्ते। चिकित्सकानां, परिचारिकानां, पैरामेडिकल-कर्मचारिणां च कार्याणि सुलभं कर्तुं चिकित्सालये अनुकूलवातावरणं निर्मातुम् अपि प्रयत्नाः क्रियन्ते। ७० वर्षाणाम् उपरि वृद्धानां कृते विशेषस्वास्थ्यसेवा आवश्यकी भवति। राज्यसर्वकारः वृद्धानां कृते द्वारस्य समीपे चिकित्सापरीक्षासुविधाः प्रदातुं नूतनां योजनाम् आरब्धुं विचारयति। राज्ये कर्करोगरोगिणां वर्धमानस्य विषये चिन्ताम् प्रकटयन् सः अवदत् यत् सः २०२६ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य ३१ दिनाङ्कपर्यन्तं राज्यं हरित ऊर्जाराज्यरूपेण स्थापयितुं प्रतिबद्धः अस्ति। सः अवदत् यत् राज्ये विद्युत्वाहनानां संचालनं नवीकरणीय ऊर्जाविकल्पानां च प्रचारः क्रियते, सोलनमण्डलस्य नालागढनगरे च १ मेगावाट ग्रीनहाइड्रोजनसंयन्त्रं स्थापितं भवति। स्वास्थ्यपरिवारकल्याणमन्त्री डॉ. धनीराम शाण्डिलः अवदत् यत् राष्ट्रियकार्यदलस्य प्रयत्नस्य फलस्वरूपं क्षयरोगसम्बद्धे सामाजिकदृष्टिकोणे महत्परिवर्तनं जातम्। निर्धनबालानां कल्याणं, तेषां शिक्षा, परिचर्या, आत्मनिर्भरता च सुनिश्चित्य प्रारब्धस्य मुख्यमन्त्री सुख-आश्रययोजनायाः मुख्यमन्त्रिणं प्रति आभारं प्रकटितवान्।

Education Minister: सर्वकारीविद्यालयेषु ५१ सहस्रछात्राः न्यूनीकृताः

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। राजकीय- प्राथमिक- शिक्षकसङ्घस्य प्रतिनिधिमण्डलेन बुधवासरे राज्याध्यक्षस्य जगदीशशर्मा इत्यस्य नेतृत्वे राज्यसचिवालये शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरेण सह समागमः कृतः। अस्मिन् अवसरे शिक्षामन्त्री उक्तवान् यत् २०२३ तमस्य वर्षस्य तुलनायां सर्वकारीयविद्यालयेषु छात्राणां संख्या ५१ सहस्रन्यूनीकृता अस्ति। सर्वकारीविद्यालयेषु छात्राणां संख्या न्यूना भवति। शून्यनामाङ्कनं पञ्चभ्यः न्यूनं वा विद्यालयं सर्वकारेण पिहितं कर्तव्यम् अस्ति। शिक्षामन्त्री छात्राणां कृते गुणवत्तापूर्णशिक्षाप्रदानाय नवाचारस्य नवोन्मेषस्यश्च आवश्यकतायाः उपरि बलं दत्तवान्। सः अवदत् यत् शिक्षकाः छात्राणां चरित्रं, अनुशासनं, तार्किकशक्तिं, राष्ट्रियचिन्तनस्य भावं च विकसयन्ति। प्रतिनिधिमण्डलेन विद्यालयेषु शिक्षकानां रिक्तपदानि पूरयितुं, पूर्वप्राथमिकस्य एनटीटी-नियुक्तिः, पदोन्नति-वेतनविसंगतिं दूरीकर्तुं, स्थगित-क्रीडा-प्रतियोगितानाम् आरम्भः, महार्घतावृत्तेः अवशिष्टांशं प्रदातुं, खण्ड- शिक्षा-अधिकारिपदस्य राजपत्रीकरणं च इत्यादयः विविधाः प्रार्थनाः कृताः। शिक्षामन्त्री प्रतिनिधिमण्डलस्य सर्वाणि आग्रहाणि सम्यक् श्रुत्वा सहानुभूतिपूर्वकं विचारयितुं आश्वासनं दत्तवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारेण शैक्षणिकसत्रे स्थानान्तरणस्य पूर्णप्रतिबन्धः कृतः येन छात्राणाम् अध्ययनं न प्रभावितं भवति। गोष्ठ्यां शिक्षासचिवः राकेशकंवरः, संयुक्तशिक्षासचिवः सुनीलवर्मा, प्रारम्भिकशिक्षानिदेशकः आशीष कोहली, अतिरिक्तनिदेशकः बी. आर. शर्मा च उपस्थिताः अभवन्।

HP NEWS : हिमाचलतः अपहृतम् उत्तरक्षेत्रस्य एथलेटिक-मेलनस्य आतिथ्यम्, अधुना देहल्यां भविष्यति

ATHLETICS FEDERATION OF INDIA

iOS SPORTS & ENTERTAINMENT

हिमसंस्कृतवार्ताः - धर्मशाला। हिमाचलः उत्तरक्षेत्रस्य एथलेटिक-मेलनस्य आतिथ्यं हारितवान् अस्ति। अस्य आयोजनं धर्मशालायाः सिंथेटिक-पट्टिकायां अक्तूबरमासस्य ७ तः ९ पर्यन्तं भवितुम् अर्हति स्म, परन्तु एथलेटिकमेलनं दिल्लीनगरे भविष्यति। कथ्यते यत् क्रीडाविभागस्य सहकार्यस्य अभावात्, प्रतियोगितायाः प्रायोजकानाम् अभावात् च राज्यस्य एथलेटिक्ससङ्घेन अस्य आयोजनस्य विषये चिन्ता प्रकटिता आसीत्। अस्मिन् विषये भारतस्य एथलेटिक्स फेडरेशनेन धर्मशालायाः स्थाने उत्तरक्षेत्रस्य एथलेटिक मीट इत्यस्य आयोजनं दिल्लीनगरे करणीयम् इति निर्णयः कृतः। शीघ्रमेव राज्य-एथलेटिक्ससंघः प्रतियोगितायां भागं गृह्णन्तः क्रीडकानां सूचीं प्रकाशयिष्यति, येन क्रीडकाः स्वस्य अभ्यासे ध्यानं दातुं शक्नुवन्ति। प्रतियोगितायां १००, ८०० मीटर धावनस्य अतिरिक्तं मध्यमदीर्घदूरधावनस्य आयोजनं कर्तव्यम् आसीत्। एतदतिरिक्तं दीर्घकूर्दनं, उच्चकूर्दनम्, भालाक्षेपणं इत्यादयः बहवः स्पर्धाः आयोज्यन्ते स्म। एतदर्थं सप्तराज्येभ्यः ४०० तः अधिकाः क्रीडकाः धर्मशालायां समागन्तुं युक्ताः आसन्। एथलेटिक्स फेडरेशन आफ् इण्डिया इत्यस्य उपाध्यक्षः सुमन रावत इत्यनेन उक्तं यत् धर्मशालायां भवितुं शक्नुवन्तः उत्तरक्षेत्रस्य एथलेटिक मीट इदानीं दिल्लीनगरं स्थानान्तरितम् अस्ति। अस्य विषये संघस्य अधिकारिणः क्रीडकाः च सूचिताः सन्ति। अधुना राज्यस्य क्रीडकाः अक्तूबर ७ तः ९ पर्यन्तं दिल्लीनगरे स्वप्रतिभां प्रदर्शयिष्यन्ति।

एथलेटिकमेलने चम्बानगरस्य त्रयः धावकाः भागं गृह्णन्ति

दिल्लीनगरे भवितुं शक्नुवन्तः उत्तरक्षेत्रस्य एथलेटिकमेलने चम्बानगरस्य त्रयः धावकाः स्वप्रतिभां प्रदर्शयिष्यन्ति। राज्यस्तरीय- प्रतियोगितायाम् उत्तमप्रदर्शनस्य कारणात् ते उत्तरक्षेत्रस्य कृते चयनिताः सन्ति। राजपुरा निवासी तनिष्का बराल हिमाचलस्य प्रतिनिधित्वं 3,000 मीटरमध्ये करिष्यति। यत्र मसरुण्डग्रामस्य सत्या, डलहौसीनगरस्य मेलग्रामस्य कुणालः च ८०० मीटर धावने स्वशक्तिं प्रदर्शयिष्यन्ति। जिला एथलेटिक्स संघस्य अध्यक्षः शौकत अली इत्यनेन उक्तं यत् विगतकेषु वर्षेषु चम्बा इत्यस्य धावकानां प्रदर्शने विकासः अभवत्। अस्मिन् वर्षे चम्बा-धावकाः राज्यस्तरस्य स्पर्धायां १० पदकानि जित्वा राज्यस्य चम्बा-मण्डलाय गौरवम् आनयत्।

J&K Election: उपमुख्यमंत्री मुकेश- अग्निहोत्री वरिष्ठः पर्यवेक्षकः, उपमुख्यमंत्री अवदत् निर्मास्यते काङ्ग्रेस-सर्वकारः

हिमसंस्कृतवार्ताः - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। काङ्ग्रेसस्य शीर्षनेतृत्वेन जम्मूकश्मीरे उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्री वरिष्ठपर्यवेक्षकरूपेण नियुक्तः। अस्मिन् विषये काङ्ग्रेसस्य महासचिवः के. सी. वेणुगोपालः आदेशान् कृतवान् अस्ति। एते आदेशाः तत्कालं प्रभावेण कार्यान्विताः सन्ति। मुकेश अग्निहोत्री इत्यस्य अतिरिक्तं पञ्जाबस्य पूर्वमुख्यमन्त्री वर्तमानसांसदः चरणजीतसिंह चन्नी अपि वरिष्ठपर्यवेक्षकः कृतः। उल्लेखनीयं यत् जम्मू-कश्मीरस्य ९० विधानसभासनेषु मतदानं कर्तव्यम् अस्ति। निर्वाचन-आयोगेन त्रिषु चरणेषु मतदानस्य तिथिः निर्धारिता अस्ति। प्रथमचरणस्य मतदानं १८ सितम्बरे, द्वितीये २५ सितम्बरे, तृतीये चरणे च अक्टोबर् १ दिनाङ्केषु मतदानं भविष्यति। जम्मू-कश्मीरे निर्वाचनस्य परिणामः अक्तूबरमासस्य चतुर्थे दिने आगमिष्यति। प्रथमचरणस्य २४, द्वितीयचरणस्य २६, अन्तिमचरणस्य ४० आसनेषु मतदानं भविष्यति। दशवर्षेभ्यः अनन्तरं जम्मूकश्मीरे निर्वाचनं भवितुं गच्छति। उपमुख्यमन्त्री मुकेश अग्निहोत्री इत्यस्य नियुक्तेः अनन्तरं हिमाचले अपि उत्साहः वर्धितः अस्ति। अपरपक्षे उपमुख्यमन्त्री मुकेशअग्निहोत्री सः काङ्ग्रेसस्य निष्ठावान् कार्यकर्ता इति अवदत्। काङ्ग्रेस- उच्च- नेतृत्वेन यः विश्वासः तस्मिन् आश्रितः सः सः पूर्णं करिष्यति। मुकेशः अवदत् यत् जम्मूकश्मीरे विधानसभानिर्वाचने काङ्ग्रेसपक्षस्य सुदृढीकरणाय कार्यं भविष्यति। जम्मूकश्मीरे काङ्ग्रेससर्वकारस्य निर्माणं भवतु इति कार्यं क्रियते।

शिमला-विद्युत्परावर्तक-चौर्यगणस्य पटाक्षेपः, पुलिसदलेन पञ्च-आरोपिणः गृहीताः

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। शिमलापुलिसः उपरिशिमलाक्षेत्रस्य विभिन्नेषु क्षेत्रेषु विद्युत् विद्युत्परावर्तकाणां चौर्येण सम्बद्धस्य गणस्य बन्धनं कृतवान्। विद्युत्परावर्तकाणां चौर्यसम्बद्धस्य गणस्य पञ्च सदस्याः पुलिसैः गृहीताः। एतेन सह पुलिसैः ट्रांसफार्मरचोरीविषये विविधाः प्रकरणाः प्रकाशिताः। पुलिसैः गृहीताः सर्वे अभियुक्ताः नेपालीमूलस्य सन्ति। ते उच्चशिमलाक्षेत्रस्य विभिन्नेषु क्षेत्रेषु ट्रांसफार्मर-चोरयन्ति स्म। अयं गणः ३० लक्षरूप्यकाणां यावत् मूल्यस्य विद्युत्परावर्तकान् अपहृतवान् आसीत्। अयं विद्युत्परावर्तकचौर्यदलं विगतत्रिमासेषु रोहड़ू, कुमारसेन, मत्याना, नहोल, फागु, जुब्बल, कोटखाई चेति स्थानेषु विद्युत्परावर्तकाणां अनेकाः घटनाः कृतवन्तः। एतेषु क्षेत्रेषु प्रायः अष्टौ प्रकरणाः ज्ञाताः सन्ति। एषः गणः पुलिसस्य कृते शिरोवेदना आसीत्, परन्तु पुलिसदलेन योजनाबद्धरूपेण अस्य समूहस्य नियन्त्रणं कृतम्। अभियुक्तेषु जयबहादुर थापा (२६), इन्दरसिंहः (२८), वीरबहादुरः (२१), सागर साही (४९), भगतबहादुर (३९) इति ज्ञाताः सन्ति। अपरपक्षे उपपुलिसाधीक्षकः ठियोग सिद्धार्थशर्मा कथयति यत् गृहीताः अभियुक्ताः एकं दलं निर्माय ट्रान्सफॉर्मरं चोरयन्ति स्म। सः अवदत् यत् अभियुक्ताः कोटखाई-क्षेत्रस्य बागी-रावलकेयरयोः प्रत्येकं द्वे घटने, कुमारसेननगरे च त्रीणि चौर्यघटनाः कृतवन्तः। एतदतिरिक्तं रोहड़ू क्षेत्रस्य टिक्कर, फागु, जुब्बल, मत्याना इत्यत्र अपि विद्युत्परावर्तकाणां चौर्याय प्रयत्नान् कृतवन्तः। डीएसपी सिद्धार्थशर्मा कथयति यत् पुलिसैः अभियुक्तानां विरुद्धं प्रकरणं पञ्जीकृत्य अग्रे कार्यविधिः आरब्धा।

श्राद्धपक्ष- कथं पितरः श्राद्धवस्तूनि लभन्ते?

'श्रद्धया दीयते यत् तत् श्राद्धम्'

'श्राद्ध' इत्यर्थः यत् भक्त्या दीयते। श्राद्धं पितृणां कृते भक्त्या कृतस्य सामग्रीदानस्य (हविष्यान्नस्य, तिलस्य, कुशस्य, जलस्य) दानस्य नाम। श्राद्धसंस्कारः पितृणाम् ऋणं परिशोधयितुं सरलः सुलभः च उपायः अस्ति। पितृपक्षे श्राद्धं कृत्वा पूर्वजाः वर्षपूर्णं सुखिनः तिष्ठन्ति। श्राद्धं कृत्वा न केवलं स्वजनं तर्पयति अपि तु ब्रह्माद् तृणापर्यन्तं सर्वान् जीवान् जगत् च तर्पयति। पितृपूजा वस्तुतः विष्णुपूजा इति मन्यते। प्रायः केचन जनाः शङ्कयन्ति यत् पूर्वजाः श्राद्धे समर्पितानि वस्तूनि कथं प्राप्नुवन्ति? कर्मभेदात् मृत्योः परं गतिः अपि भिन्ना भवति- केचन देवाः, केचन भूताः, केचन गजाः, केचन पिपीलिकाः, केचन वृक्षाः, केचन तृणाः च भवन्ति। अथ मनसि संशयः भवति यत् पितृणाम् अल्पराशितः कथं भिन्नजातीयेषु सन्तुष्टिः प्राप्यते? अस्य संशयस्य अतीव सुन्दरं समाधानं स्कन्दपुराणे प्राप्यते। एकदा राजा करन्धमः महायोगी महाकालं पृष्टवान्- 'यत् जलं, द्रवादिकं मनुष्यैः पितृभ्यः अर्पितं भवति, तत् अत्रैव तिष्ठति, तर्हि तानि वस्तूनि पूर्वजान् कथं प्राप्नुवन्ति, कथं च पूर्वजाः तृप्ताः भवन्ति?' भगवान् महाकालः अवदत् यत्- विश्वप्रजापतिना एतादृशी व्यवस्था कृता यत् श्राद्धस्य सामग्री पूर्वजानां इच्छानुसारं प्राप्यते। अस्याः व्यवस्थायाः शासकाः अग्निश्वत इत्यादयः सन्ति। पूर्वजानां देवानां च स्वभावः तादृशः यत् ते दूरतः उक्तं शृण्वन्ति, दूरतः पूजां स्वीकृत्य दूरतः उक्तैः स्तुतिभिः प्रसन्नाः भवन्ति। अतीतं भविष्यं वर्तमानं च जानाति सर्वत्र गन्तुं शक्नोति। तस्य शरीरं पञ्च तन्मात्रैः, मनः, बुद्धिः, अहंकारः, प्रकृतिः च- एते नव तत्त्वानि तथा च भगवान् पुरुषोत्तमः दशमतत्त्वरूपेण तस्य अन्तः निवसति। अतः रसस्य गन्धसारं च देवा पूर्वजाः तृप्ताः भवन्ति। शब्दतत्त्वात् जीवन्तु स्पर्शतत्त्वं स्वीकुरुत। केवलं शुद्धया एव ते प्रसन्नाः भवन्ति वरदानं च ददति।

sudha_sathaye@yahoo.com

प्राकृतिकाहारस्य महत्त्वम्

"तत् भोजनं यस्मिन् भोजने हिंसा न्यूना भवेत्"

प्राकृतिकाहारविशेषज्ञा- डॉ. विदुषी प्रेरणास्रोत्रः- महाभागः महेन्द्रमिश्रमहोदयः

तृतीयबिंदुः- "तत् भोजनं यस्मिन् भोजने हिंसा न्यूना भवेत्।" माताप्रकृतिः मनुष्यस्य कृते मूलतः वृक्षेभ्यः वनस्पतिभ्यः च माध्यमेन प्राप्य विभिन्नानि फलानि शाकानि च निर्माणं कृतवती। यदा वयं भोजनस्य निर्माणं कुर्मः तदा विधिना अस्मान् एतत् भोजनं ४५ अर्थात् पञ्चचत्वरिंशत् निमेषेषु भक्षणीयम्। एतादृशः अस्माकं शास्त्रेषु अपि लिखितम् अस्ति। पञ्चचत्वरिंशत् निमेषानन्तरं कीटानां निर्माणं प्रारम्भं भवति। पञ्चचत्वरिंशत् निमेषतः द्वयोः होरयोः मध्ये रोगाणवः विकसितुम् आरभन्ते।
अतः, ४५ निमेषनन्तरं भक्षितं भोजनं सात्त्विकं नास्ति, राजसिकभोजनस्य श्रेणीमध्ये आगच्छति।
यदि तत् भोजनं पाकं कर्तुं द्वयो होरयोः अनन्तरं भक्षयन्ति, तर्हि सः सात्विकं भोजनं अपि तामसिकभोजनस्य श्रेणीमध्ये आगच्छति। कारणम् अस्ति- एतस्मिन् भोजने कीटाणां प्रचुरता भवति।
"अद्यतनः समापनम्"- अतः, सात्विकं भोजनं किम्?
1. तत् भोजनं यस्य माताप्रकृतिः मनुष्यस्य कृते निर्माणं करोति।
2. यावत् आवश्यकं तावत् भोजनं करणीयम्।
3. भोजनं पक्त्वा/ पाकं कृत्वा ४५ निमेषु भोजनं करणीयम्। तदेव भोजनं सात्विकभोजनं कथयतुं शक्यते।

वेदान्तशास्त्रस्य प्रवर्तकः मध्वाचार्यः

मध्वाचार्यः (१२३८-१३१७) वेदान्तशास्त्रस्य प्रवर्तकः आसीत् । "आनन्दतीर्थः" इति तस्याऽपरं नाम । नारायणपण्डिताचार्यः 'सुमध्वविजय'नामके ग्रन्थे श्रीमध्वाचार्यस्य जीवनचरित्रं वर्णितवान्। भारतस्य दर्शनशास्त्रेषु 'द्वैतं' प्रमुखं विशिष्टं च शास्त्रं वर्तते । तस्य शास्त्रस्य प्रवर्तकः मध्वाचार्यः । 'अयं वायुदेवस्य अवतारः, अपि च अयं हनुमत्-भीम-अवतारयोः परं मध्वाचार्यस्य अवतारं प्राप' इति ख्यातिः ।
आचार्यस्य जन्म क्रिस्तशके १२३८ तमे वर्षे पाजकक्षेत्रे अभवत् । पाजक इति ग्राम उडुपी इत्यस्य नगरस्य समीपे अस्ति । मध्वाचार्यः मध्यगेहभट्ट-वेदवती इति दम्पत्योः पुत्रः । पितरौ बालकस्य 'वासुदेव' इति नामकरणं कृतवन्तौ । ११ वर्षीयो वासुदेवः संन्यासं स्वीकृतवान् । १२४९ तमे संवत्सरे वासुदेवः अच्युतप्रज्ञनाम्नः आचार्यात् नामदीक्षां स्वीकृतवान् । आचार्यः अच्युतप्रज्ञः वासुदेवाय 'पूर्णप्रज्ञ' इति नाम दत्तवान् । तस्य अगाधं पाण्डित्यं दृष्ट्वा आचार्यः 'आनन्दतीर्थः' इति अपरं नाम दत्तवान् । किन्तु आचार्यः मध्वस्तु श्रुतिप्रतिपादितेन (यदी मनु प्रदिवो मध्व आदवे इति बळित्थासूक्ते) 'मध्व' इति नाम्ना एव प्रसिद्धः । तस्य सिद्धान्तस्य नाम तत्त्ववादः इति । किन्तु मध्वाचार्यस्य सिद्धान्तः 'द्वैतमतम्' इत्येव प्रसिद्धः ।

इतिहासः

सुमध्वविजयः इति नारायणपण्डिताचार्यस्य महाकाव्यं मध्वाचार्यस्य जीवनचरित्रं, वैशिष्ट्यं च वर्णयति । 'अयं मध्वाचार्यः हनुमत्-भीम-अवतारयोः परं वायुदेवस्य तृतीयः अवतारः' इति तस्य प्रख्यातिः । एतस्य पिता मध्यगेह भट्टः । माता वेदवती । एकदा अनन्तेश्वरदेवालयस्य उत्सवे कश्चित् मानवः एकस्य दीर्घस्तम्भस्य उपरि आरुह्य सर्वान् उद्दिश्य उवाच 'लोके शास्त्रसंरक्षणार्थं जीवोत्तमः वायुदेवः पाजकक्षेत्रे सद्यकाले अवतारं प्राप्नोति' इति । तदनुसारेण क्रि.श.१२३८ तमे वर्षे पाजकक्षेत्रे मध्यगेहभट्टस्य निरन्तरभगवत्सेवया एव एतस्य जन्म अभवत् । एतस्य पूर्वाश्रमस्य नाम वासुदेव इति । बाल्यावस्थायामेव अनेकचमत्कारान् प्रदर्श्य वायुदेवस्य अवतारत्वं अप्रकटयत् । शास्त्रसंरक्षणार्थं भुवि आगतः सः एकादशे वयसि अच्युतप्रज्ञात् संन्यासदीक्षां स्वीकृत्य पूर्णप्रज्ञः इति नाम प्राप्तवान् ।
त्रयोदशे (१३) शतमाने प्रचलितायां बृहत्सभायां नैकविद्वद्वरेण्यैः पृष्टानां प्रश्नानां सुललिततया उत्तरं दत्त्वा सर्वज्ञसूरिः इति उपाधिं प्राप्नोति । स्पष्ट-सुललित-व्याख्यानमेव मध्वाचार्यस्य पाण्डित्यस्य वैशिष्ट्यम् । एवं वेदस्य अर्थत्रयं, महाभारतस्य दशार्थं, विष्णुसहस्रनामस्य शतार्थं प्रदर्श्य एषः केरळे 'विश्वम्' इति पदस्य पञ्चाशदधिकार्थान् प्रतिपादितवान् इति तु मध्वाचार्यस्य पाण्डित्यं द्योतयति ।

मध्वसिद्धान्तः

मध्वसिद्धान्तस्य प्रमेयम् एवं निरूपयन्ति श्रीव्यासराजश्रीमच्चरणाः — "श्रीमन्मध्वमते हरिः परतरः सत्यं जगत् तत्वतो भिन्ना जीवगणा हरेनुचरा नीचोच्चभावं गताः। मुक्तिर्नैजसुखानुभूतिरमला भक्तिश्च तत्साधनं ह्यक्षादित्रितयं प्रमाणमखिलाम्नायैकवेद्यो हरिः॥"
विष्णुं केवलस्वतन्त्रं सर्वोत्तमं च मन्यन्ते माध्वाः। इतरदेवतादिः जीवसमूहः तस्मादवरः परस्परं तारतम्यशाली च। तद्यथा लक्ष्मीः विष्णोः साक्षादवरा। तदवरः चतुर्मुखः ब्रह्मा

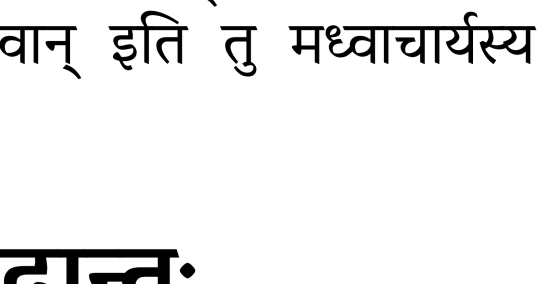

मुख्यप्राणश्च। तदवरा सरस्वती भारती च। तदवरः शिवः शेषः गरुडश्च। तदवराः षण्महिष्यः। तदवरा पार्वती वारुणी सुपर्णी च। इतरदेवताः ततोऽप्यवराः। इदं तारतम्यं नाम।